

Ringkøbing-Skjern Kommune

Dagplejen

Fredensgades Børnehave(dagplejen)

Læreplan

Rapporten er hentet: 17-05-2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018	6
2.1	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	6
2.2	Børnesyn og børneperspektiver	7
2.3	Børns leg	9
2.4	Det brede læringsyn	10
2.5	Samspil og relationer	11
2.6	Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne	12
2.7	Evaluerende pædagogisk praksis	13
2.8	Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse	14
2.9	Sammenhængende overgange	15
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	17
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	17
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	17
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	19
4.1	Alsidig personlig udvikling	19
4.2	Social udvikling	20
4.3	Kommunikation og sprog	21
4.4	Krop, sanser og bevægelse	22
4.5	Natur, udeliv og science	23
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	24
5	MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING	26
5.1	Arbejdet med den pædagogiske læreplan	26
5.2	Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø	27
5.3	Inddragelse af forældrebestyrelsen	28
5.4	Det fremadrettede arbejde	28
6	UDVIKLINGSPLANER	30

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

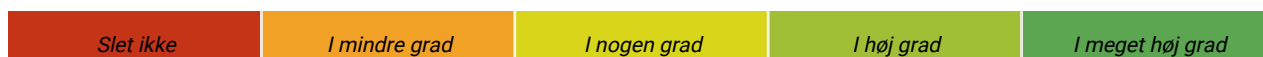
Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddet pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

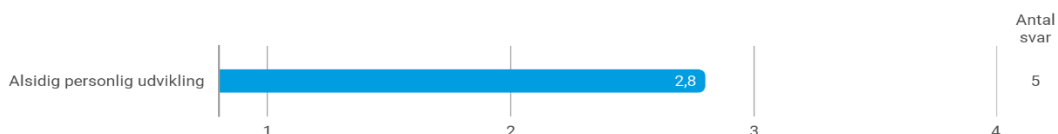
Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

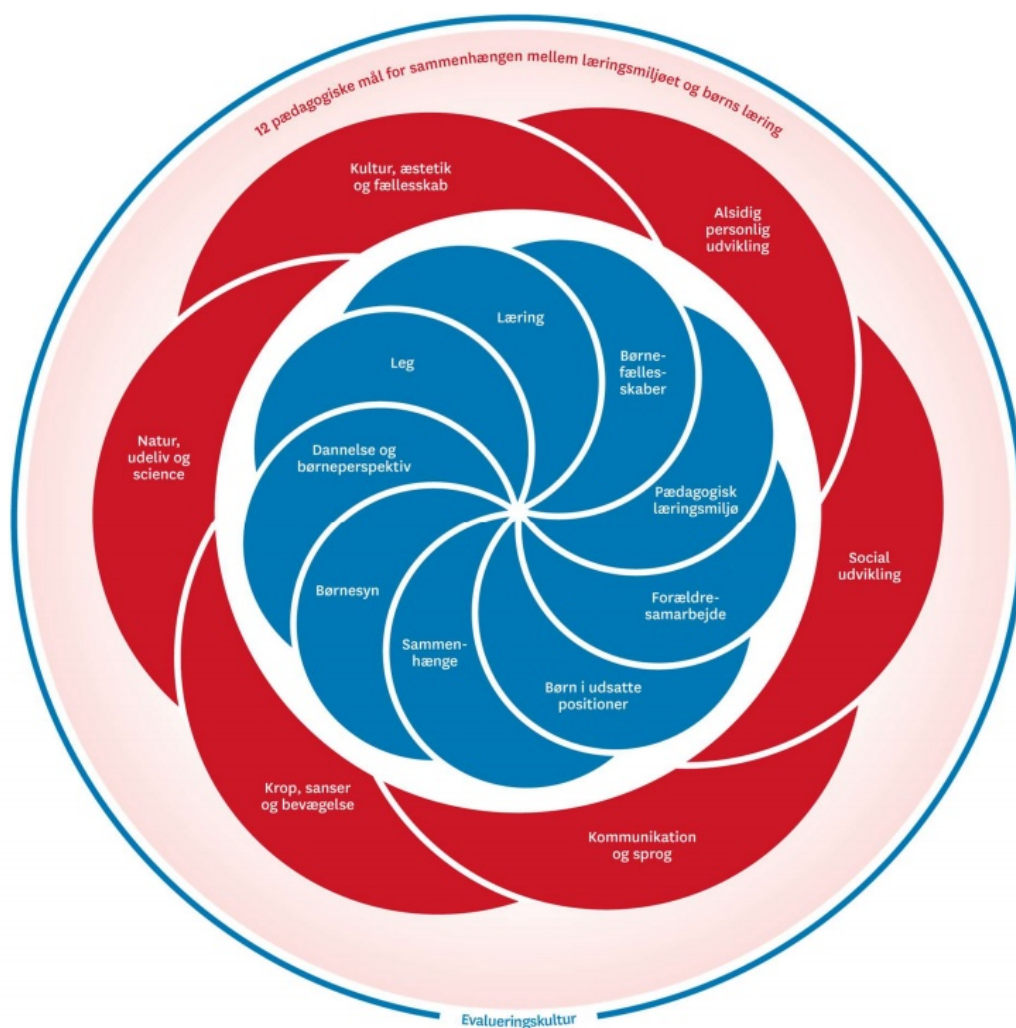
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Velkommen til Fredensgades Børnehave og Dagplejen Fredensgade.

Fredensgades Børnehave er en kommunal daginstitution for børn i alderen 3 til 6 år, og en dagpleje for børn i alderen 0-3 år.

Vi er en børnehave med en normering på 60 børn fordelt i tre aldersopdelte grupper. Dagplejen er delt i fire grupper med 20 - 24 børn i hver gruppe.

Børnehaven har gode fysiske rammer med store grupperum, gymnastiksal, værksted og hyggelige udearealer og er centralt beliggende i forhold til skole, skov, åen, kirken, biblioteket og byen.

Vi er under samme tag som Kirkeskolens SFO, hvilket giver os mulighed for at bruge hele huset, når SFO-børnene er i skole. Og det kan være medvirkende til at gøre overgangen fra børnehave til skole mere tryk, fordi børnene er fortrolige med at bevæge sig i SFO'en.

Dagplejerne er opdelt i fire legestuegrupper, der også benytter lokalerne og dermed skabes der en god og tryk overgang, samt en Rød Tråd fra dagpleje til børnehave og efterfølgende til skole og SFO.

2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018

Evalueringsinstituttet (EVA) har udgivet Redskab til selvevaluering, som er et redskab der kommer omkring de tematiske, der er i det pædagogiske grundlag. På trods af en mindre divergens mellem navngivningen af tematiske i henholdsvis selvevalueringen fra 2018 og det pædagogiske grundlag fra Hovedpublikationen, er selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

Dato	PÆDAGOGISK GRUNDLAG								
	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	Børnesyn og børneperspektiv	Børns leg	Det brede læringssyn	Samspil og relationer	Børn i udsatte positioner	Evaluerende pædagogisk praksis	Forældresamarbejde	Sammenhængende overgange
07-02-2021	4,0	3,0	4,3	3,7	4,7	4,3	3,3	4,0	4,0

2.1 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad karakteriserer den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på, og får vi skabt et miljø, der understøtter leg, aktiviteter og rutiner? Hvad fungerer godt/dårligt?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på? Hvordan ved vi, om vores antagelser holder stik?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan matcher vores faglige kompetencer vores mål om at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø?
- Hvordan sikrer vi, at vi er fagligt godt klædt på?

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Det pædagogiske læringsmiljø og læringsanledninger er til stede hele dagen – ved modtagelsen af barnet, under bleskiftet, under frokosten, under legen og gennem planlagte forløb.

Leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner skal give børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

At etablere et pædagogisk læringsmiljø i de daglige rutiner vil fx handle om at skabe rammer for at:

- tale med barnet, mens det får skiftet ble, så barnet får stimuleret sin følelsesmæssige tilknytning og sproglige udvikling
- støtte barnet i selvhjulpethed, når det tager flyverdragt på i garderoben
- lære barnet at tage hensyn til andre ved frokosten som en del af arbejdet med barnets alsidige personlige udvikling og sociale udvikling
- tid og plads for børnenes egen leg.

Det pædagogiske læringsmiljø i dagplejen skal være baseret på følgende nøgleord:

- et samspil mellem dagplejernes uddannelse og kompetencer,
- børnegruppernes størrelse og sammensætning,
- fysiske rammer, normering,
- digitale redskaber,
- den æstetiske udformning mv.
- det empatiske samspil med de andre børn og de øvrige dagplejere.

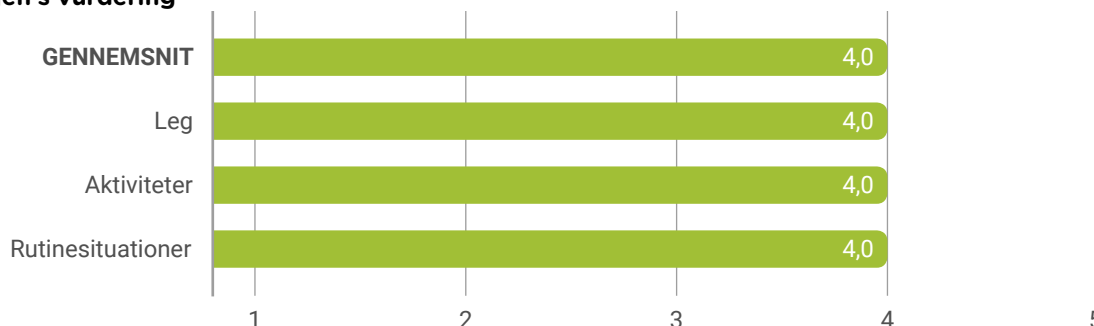

2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Dagplejen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for følgende typer af situationer?

2.1.1.1 Dagplejen's vurdering

2.2 Børnesyn og børneperspektiver

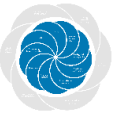
Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi med løbende at følge børnenes spor, oplevelser og interesser? Hvad gør vi for at indfange alle børns perspektiver? Er det de samme børn, vi altid får øje på?
- Hvordan arbejder vi regelmæssigt med børnenes feedback fx på personalemøder, som input til vores faglige dialog?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø? Hvilke nye indsigter nåede vi frem til? Hvad ændrede vi som resultat af vores indsigter?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør i dag?

I dagplejen i Ringkøbing-Skjern Kommune arbejder vi ud fra et fælles børne- og ungesyn, hvor anerkendelse, den narrative tilgang og en systemisk tankegang er udgangspunktet for vores arbejde.

Dagplejen skal være med til at understøtte det gode børneliv, forstået som et liv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn, og hvor et nært og tillidsskabende dagplejer giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig. Børn opfattes grundlæggende som kompetente og selvstændige, samtidig med at børn har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra dagplejeren.

- Dagplejeren møder barnet anerkendende med afsæt i "Se mig, hør mig, forstå mig, tag mig alvorligt".
- Dagplejeren taler med og om barnet på en positiv og omsorgsfuld måde.

- Dagplejeren ser børnenes initiativer som meningsfulde og bruger deres respons aktivt
- Dagplejeren skal sikre alle børns ret til at udvikle sig i forskellige tempi
- Dagplejeren er empatisk og dygtig til at sætte sig i barnets sted
- Dagplejeren er lydhør overfor barnets udtryk og er opmærksom på dets demokratiske stemme

Børneperspektiv

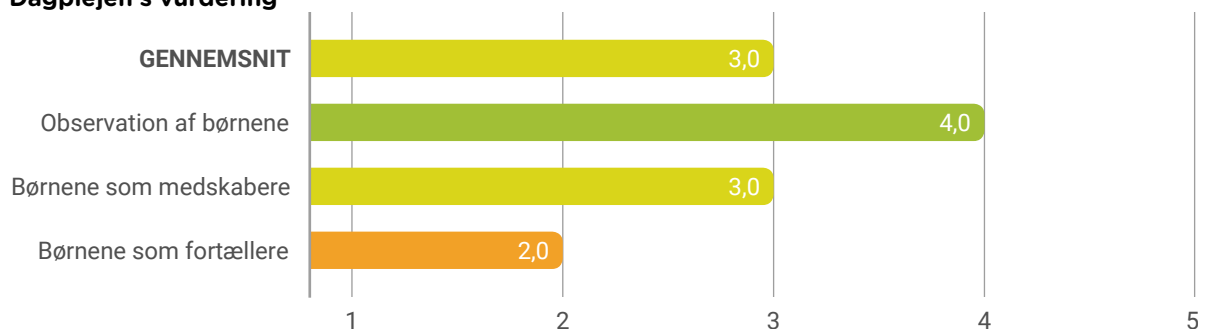
Dagplejen skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen skal være grundlæggende, og der skal tages udgangspunkt i et børneperspektiv. Barndommen har værdi i sig selv, og det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om der er tale om hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb.

- Børn har brug for omsorg, udfordringer, forventninger og tillid fra dagplejeren.
- Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, dagplejeren er ansvarlig for.

2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Dagplejen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Dagplejen's vurdering

2.3 Børns leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege?
- Hvad gør vi for at arbejde med børnenes forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? Er der børn, som vi oplever, står uden for legen, og hvad gør vi ved det?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Dagplejerens opgave i forbindelse med børns leg er, at:

- Organisere tid, rum og forskellige materialer, der inspirerer forskellige typer af leg
- Bidrage til at børnene får fælles erfaringer, der inspirer til forskellige lege og legetemaer
- Fremme et læringsmiljø, så alle børn har mulighed for at deltage i lege og opleve glæde i leg
- Observere, analysere, støtte, deltage i og udvikle legen på børnenes præmisser
- Understøtte børnenes leg, så legen bliver god for alle
- Være bevidst omkring egen rolle og deltagelse i børnenes lege
- Tage initiativ til leg og aktivt bidrage til, at alle børn kommer ind i legen
- Støtte den leg, børnene selv tager initiativ til.

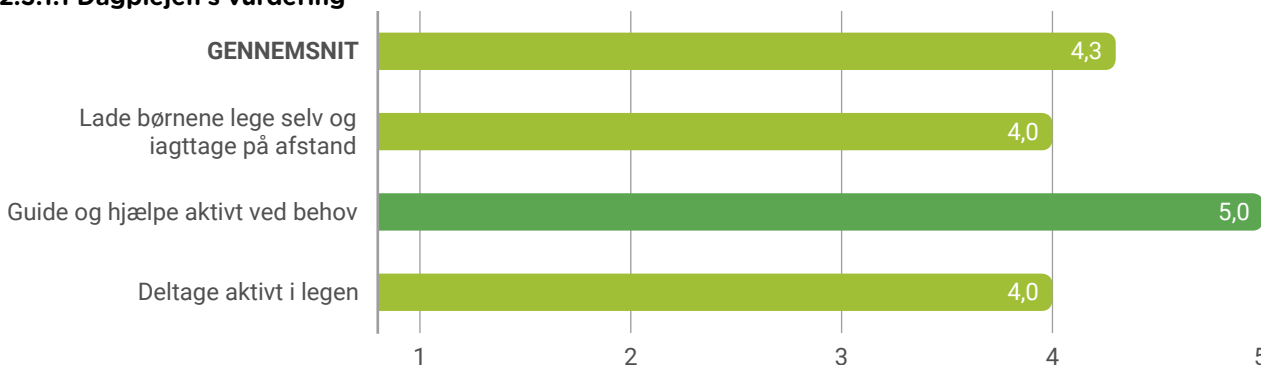

2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Dagplejen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad indtager vi disse forskellige roller for at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.1.1 Dagplejen's vurdering

2.4 Det brede læringsyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- På hvilke måder har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen (leg, børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter og rutiner)?
- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring? Hvordan kan vi følge og støtte barnets undren og nysgerrighed? Hvordan udfordrer og støtter vi børnene i at få nye ideer og erfaringer med vedholdenhed og gåpåmod?
- Oplever vi, at det er alle børn, der viser deres undren og nysgerrighed ved fx at stille spørgsmål e.l.? Hvad tænker vi om, og hvad gør vi for, de børn, der sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til, hvad børnene får ud af det? Hvordan sikrer vi, at vi kommer hele vejen rundt i forhold til de seks læreplanstemaer?

Dagpleje børns læring sker særligt gennem deres krop og sanser. Ved at sanse deres omverden, udvikler børnene deres forståelse af verden, og hvordan den hænger sammen. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.

De 12 brede læringsmål sikrer sammenhæng mellem læringsmiljøerne og dagpleje børnenes læring.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Det pædagogiske læringsmiljø og læringsanledninger er til stede hele dagen – ved modtagelsen af barnet, under bleskiftet, under frokosten, under legen og gennem planlagte forløb.

Vi kigger efter læring og læringsanledninger i alle sammenhænge i dagplejen. Professionel læring forudsætter et dobbelt læringsblik, hvor der er fokus på både børns og dagplejers læring.

Dagplejen er kun én blandt flere arenaer for børns læring og udvikling, hvor hjemmet er den mest centrale og har størst indflydelse på børnenes trivsel, læring, udvikling og

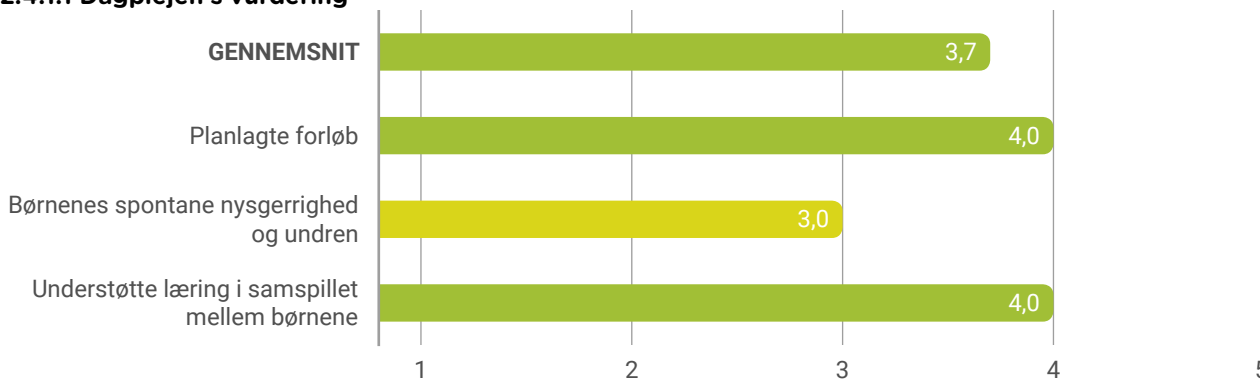
dannelse.

2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Dagplejen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på hver af disse tilgange, når vi arbejder med brede læringsprocesser? Arbejde med/ud fra...

2.4.1.1 Dagplejen's vurdering

2.5 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen? Hvad skal der til, for at nærvær og fordybelse opstår? Hvad kan vi gøre for at få mere ud af det?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov? Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer? Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene? Har vi fokus på at spørge ind til børnenes oplevelse med åbne spørgsmål som: 'Kan du fortælle mig, hvad der skete?', 'Hvordan kan vi løse det sammen?', 'Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?'
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trykke tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Kvaliteten af samspillet og relationen mellem barn og dagplejeren er den mest betydningsfulde enkeltfaktor i dagplejen.

I dagplejen er der få børn og 1 kendt dagplejer, hvilket giver en god mulighed for at de 0 – 2 årige børn, kan gøre sig sociale erfaringer og udvikle tætte relationer med dagplejeren og de øvrige børn. Velfungerende interaktioner og relationer med børn og dagplejere er afgørende for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dagplejerne skal derfor skabe læringsmiljøer der kendetegnes af, at dagplejere:

- Sætter fokus på tilknytningen til barnet ved at være nærværende og tilgængelig for barnet i dagplejen.
- Besvarer børnenes behov og ideer i samspillet med dem, ved at vise ægte glæde og være tæt på børnene. Dagplejeren kommunikerer med kropssprog og verbalt sprog. Reagerer på børnenes tonefald og ansigtsudtryk, spejler og viser forståelse for børnenes forskellige udtryksformer.

- Skaber rammer for gode samspil med og trygge relationer til hvert barn.

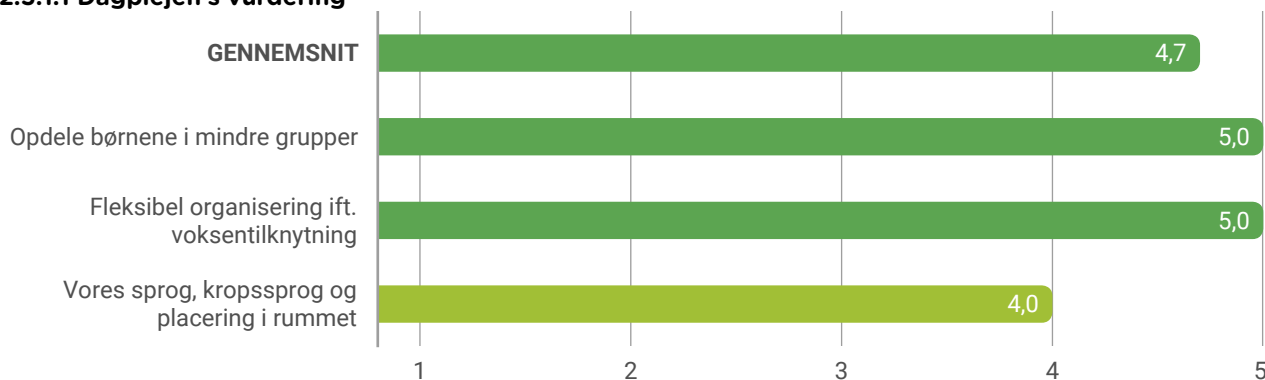
Dagplejerens planlægning og deltagelse i legestuen er vigtig for arbejdet med samspil, relationer og arbejdet med børnefællesskaber. Her skabes muligheder for at børnene kan øve sig på at indgå i større børnefællesskaber, skabe relationer til jævnaldrende børn og møde andre dagplejere/gæstedagplejere.

Dagplejeren arbejder hver dag med en opmærksomhed på, hvordan og hvornår hun skal veksle mellem at træde frem og holde sig tilbage, så børnene får fællesskabererfaringer i et tempo og omfang, der passer til deres alder, modenhed og engagement.

2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Dagplejen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad har vi fokus på disse tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

2.5.1.1 Dagplejen's vurdering

2.6 Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilken pædagogisk tilgang arbejder vi ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab? Hvordan er der forskel på vores praksis i forhold til forskellige aldersgrupper?
- Hvordan vurderer vi alle børnenes muligheder for at udvikle sig og få nye relationer? Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge og have gode relationer?
- I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø? Hvordan sikrer vi, at vi også har blik for og inddrager de børn, der fx ikke selv henvender sig og ikke deltager aktivt i lege og aktiviteter?
- Når vi ser på vores praksis den seneste måned, hvornår er det så lykkedes os at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet? I hvilke situationer lykkedes det ikke - og hvorfor?

Dagplejeren understøtter at alle børn, uanset forudsætninger og baggrund, oplever at være en del af børnefællesskabet – både hos den enkelte dagplejer og i legestuegrupperne.

For børn i udsatte positioner er kvaliteten af samspillet og relationen mellem barn og

voksen særlig betydningsfuld.

Dagplejeren skal være meget opmærksom og reagere på tegn i børnegruppen på mulig udsathed – har barnet ændret adfærd, udviklingsmønster eller viser tegn på mistrivsel? Dagplejeren skal vende en bekymring for et barn med forældrene, dagplejepædagogen og lederen.

Dagplejere har sammen med andre relevante fagprofessionelle, et ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer og sikre, at alle børn deltager i fællesskabet

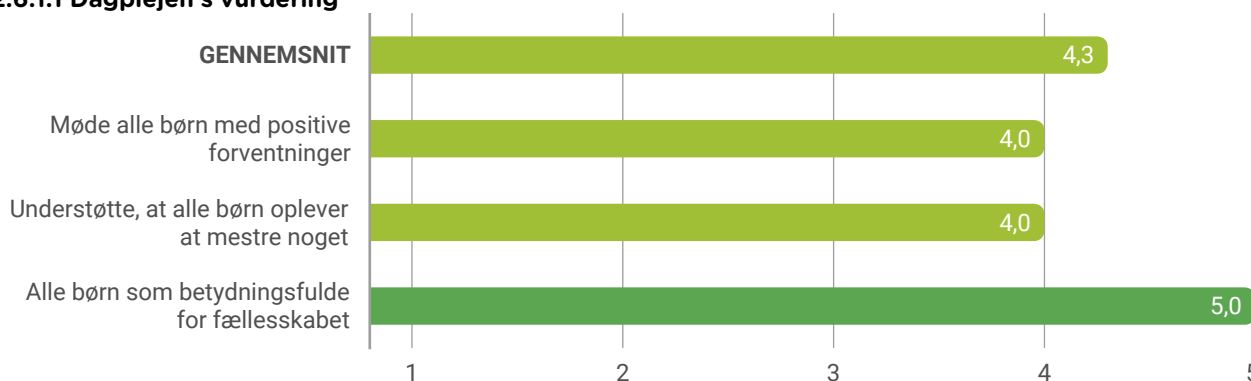
Med udgangspunkt i barnets udfordringer, rettes det pædagogiske fokus på at give barnet mestningsoplevelser i lege eller aktiviteter, hvor dagplejeren har positive forventninger til barnet.

2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Dagplejen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.6.1.1 Dagplejen's vurdering

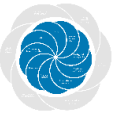
2.7 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan undersøger og evaluerer vi de pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af pædagogiske læringsmiljø? Hvor står vi stærkt/svagt? Hvordan oplever vi, at vi fagligt set er klædt på til at evaluere og undersøge?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk? Hvordan definerer vi "systematisk"?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for blot aktiviteterne eller blot på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø? Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til ændring i vores praksis?

Evaluering skal dokumentere og sikre sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor skal dagplejeren hele tiden forholde sig til, om noget i læringsmiljøet skal justeres. Opmærksomhed på tilgangen til barnet, de fysiske rammer, barnets forudsætninger, børnegruppens sammensætning er eksempler i den sammenhæng.

Dagplejepædagogen og lederen har en central rolle i evalueringsprocessen. Denne sikrer

en opmærksomhed på læringsfokus, tiltag, børnenes respons, det dobbelte læringsblik og forankring af ny viden og erfaringer.

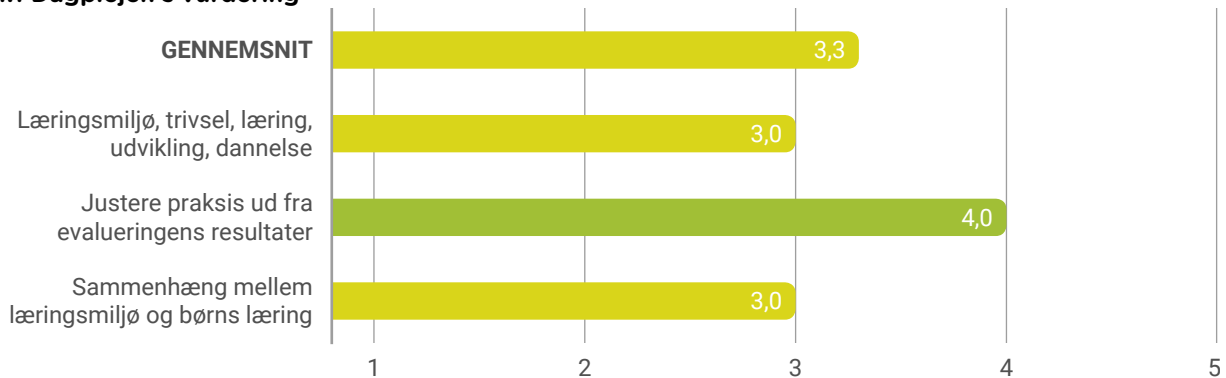
Fotos, praksisfortællinger, data fra hjernen og hjertet, observationer, screeninger, relationsskemaer og logikken fra PLC (pædagogisk læringscirkel) er eksempler på redskaber i en evaluerende praksis.

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Dagplejen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad er vi opmærksomme på følgende dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

2.7.1.1 Dagplejen's vurdering

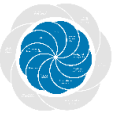
2.8 Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan samarbejder og kommunikerer vi i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvilke rammer og regler har vi for forældresamarbejde? (Det gælder både de overordnede rammer og den konkrete håndtering i hverdage. Er det fx ok at afbryde en aktivitet med børnene, hvis en forælder har brug for en snak?)
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, udvikling, læring og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning? Inddrager vi synspunkter og viden fra forældrene?

Når samarbejdet mellem dagpleje og forældre fungerer godt, kommer det på flere måder barnet til gode. Dagplejeren tager initiativet til det gode forældresamarbejde, og det gode forældresamarbejde begynder allerede ved kontaktbesøget i dagplejerens hjem. Her er der blandt flere ting mulighed for gensidig forventningsafstemning.

Forældrene er de primære voksne i barnets liv, og har det primære ansvar for barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Derfor skal forældrene inddrages aktivt i samarbejdet om børnene. Dagplejeren spørger aktivt ind til barnet, når forældrene er tilstede, og har en særlig opmærksomhed på at fortælle om oplevelser og observationer fra dagplejen, idet dette bidrager til barnets oplevelse af sammenhæng og forældrenes muligheder for at understøtte barnets læring i hjemmet.

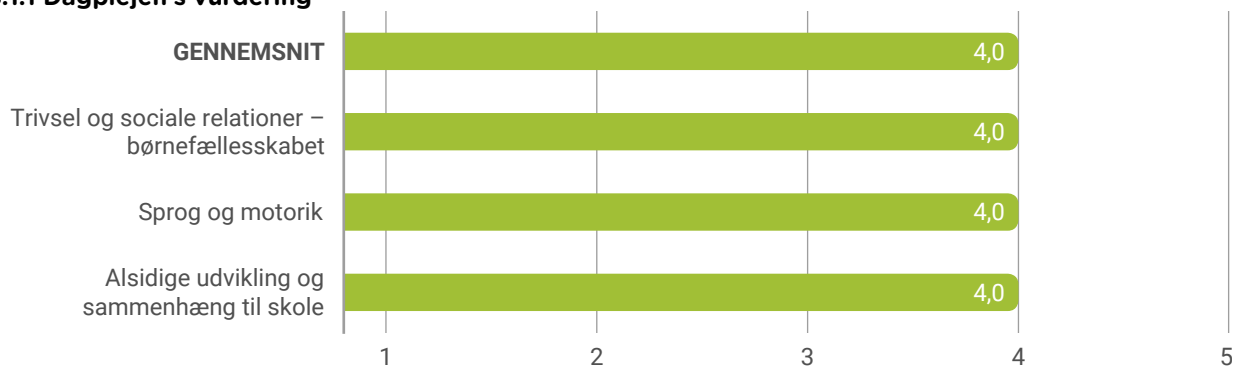
Med forældresamarbejde om børns læring forstås netop et samarbejde, hvor såvel dagplejen som forældrene har et ansvar. Forældrene har således også et ansvar for samarbejdet med dagplejen og for i øvrigt at holde sig orienteret og bakke op om det arbejde, der foregår i dagplejen i forhold til barnets og børnegruppens trivsel og læring. Hvis dagplejer og/eller forældrene oplever udfordringer i samarbejdet, tages der hånd om det. Dagplejepædagogen og lederen er aktive medspillere i den sammenhæng.

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Dagplejen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse dimensioner? Styrke barnets...

2.8.1.1 Dagplejen's vurdering

2.9 Sammenhængende overgange

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi ud fra læreplanen for at skabe sammenhæng for børn og forældre i overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole og SFO/fritidshjem?
- Hvordan arbejder vi med en tryk overgang til det næste tilbud? Fx aktiviteter som at besøge det nye sted, tæt dialog med fagprofessionelle fra andre tilbud, arbejde med overgangsobjekter o.l.
- Oplever vi, at vi har et fælles værdisæt med det andet dagtilbud eller skole og SFO/fritidshjem? Er vi enige om, hvad der skal til fra begge parter for at skabe en sammenhængende overgang?
- Hvad ved vi om dagplejerens/sundhedsplejerskens/pædagogens/lærerens faglighed og daglige praksis? Hvordan kan vi blive klogere på det, og hvordan kan den viden bidrage til at skabe sammenhæng?

Dagplejen medvirker aktivt til at skabe gode overgange fra hjem til dagpleje og fra dagpleje til børnehave.

Ringkøbing-Skjern Kommune har klare principper for arbejdet med overgange, og hvilket dagplejen også efterlever.

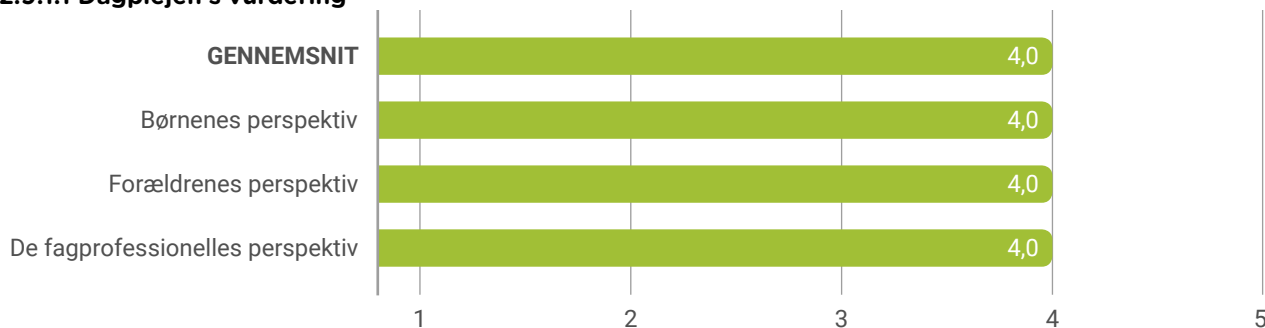
Dagplejen medvirker i arbejdet med overgange til at skabe tryghed og forudsigelighed for barnet, bl.a. ved at dagplejerne kommer i legestue i børnehaven. Herigennem sikres et godt samarbejde og kendskab til hinanden, og børnene kan genkende de fysiske rammer, når de begynder i børnehaven.

2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Dagplejen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad inddrager vi disse perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.1.1 Dagplejen's vurdering

3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Fredensgades Børnehave har en aktiv og initiativrig bestyrelse, både i forhold til dagplejen og børnehaven. Bestyrelsen er sammensat af forældre fra børnehaven og dagplejen og der afholdes en årlig genreforsamling, hvor det foretages valg til det kommende år.

Gennem de seneste tre år har bestyrelsen arbejdet med udvalgte fokusområder for bestyrelsesarbejdet, hvor det primære afsæt er områder, der direkte kan styrke børnenes trivsel og hverdag. Som eksempel herpå er der indkøbt ladcykler med støtte fra lokale sponsorer, der arrangeres årligt en arbejdsdag hvor forældrene er med til at vedligeholde legepladsen og bestyrelsen har etableret et legemiljø i en nærliggende skov.

Forældrebestyrelsen inddrages også i institutionens årsplan og den styrkede læreplan, hvor de bringer ideer ind i forhold til at inddrage lokalsamfundet. Bestyrelsen har desuden beskrevet gensidige forventninger til forældre og personale, som er beskrevet i en infofolder til nye forældre.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnemiljøet i dagplejen tager udgangspunkt i de fysiske, psykiske og æstetiske forhold i dagplejehjemmet, og det enkelte dagplejehjem bliver årligt tilset og godkendt i forhold til sikkerhed og indretning både inde og ude.

Det handler blandt andet om fysiske rammer og pladsforhold til leg og bevægelse, god hygiejne og rengøring, støj, lys og sikkerhed m.m..

I dagplejen indrettes legeværelser og øvrige legearealer, så der tages etableres gode læringsmiljøer som er inspirerende for børnene, eksempelvis i forhold til indretning, legetøj, bøger, materialer osv.

Dagplejerne skal ligeledes skabe et attraktivt udemiljø med plads til leg i sandkasse, køre på scootere, motoriske udfordringer osv. I dagplejen er det vigtigt at have børneperspektivet med, så børnene kan føle, se, opleve og bruge naturen aktivt.

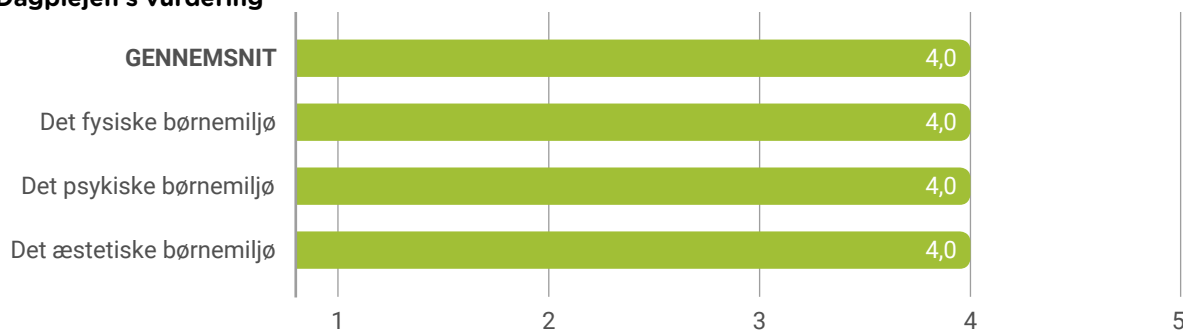
Det æstetiske børnemiljø skal understøtte barnets sanser og give visuelle oplevelser. I sparring med leder og dagplejepædagog skal dagplejeren løbende udvikle indretning, atmosfære og udsmykning af rum og legemuligheder i dagplejen. Lokalerne skal stimulere børnenes fantasi, udvikling, og lysten til at udfolde sig. Det æstetiske miljø har betydning for, om barnet oplever dagplejen som et trygt, motiverende og godt sted at være.

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Dagplejen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

3.2.1.1 Dagplejen's vurdering

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, trykthed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Der er endnu ikke foretaget nogen dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
  - Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
  - Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.
-

I Ringkøbing-Skjern kommune arbejder vi ud fra en anerkendende tilgang. Når barnet får gode erfaringer med at blive mødt i sine følelser, får barnet følelsen af at blive forstået og anerkendt. Denne erfaring er med til at forme barnet samt give det lyst til at eksperimentere og orientere sig mod ny læring. Det er vigtigt at barnet føler sig tryk i velkendte omgivelser.

Børnene spejler sig i deres omgivelser, og udviser handling ud fra det de ser og er en del af. Derfor arbejder vi bevidst med, hvordan vi er som rollemodeller i vores arbejde. I arbejdet med at give barnet redskaber til at udvise omsorg, og kendskab til de sociale spilleregler, er vi bevidste om at positionere os. Dette vil vi gøre ved at gå foran (være vejviser) ved siden af (støtte op om) og bagved (at lade børnene selv tage initiativ og vise deres kunnen).

Det er af afgørende betydning, at læringsmiljøet tilrettelægges således, at alle børn har forudsætninger for at kunne deltage og tager udgangspunkt i deres nærmeste udviklingszone og kompetencer. Alle børn, uanset alder, køn, social og kulturel baggrund, skal medtænkes i arbejdet med alsidig personlig udvikling.

Dette gør dagplejeren bl.a. ved at:

Arbejde for et godt samspil og en tryk tilknytning til det enkelte barn og i børnegruppen.

Anerkende og spejle børnene positivt og give sig tid til at være til stede med børnene.

Regulere sig i forhold til barnets følelser, og sikre, at barnet føler sig mødt.

Sættes ord og kropssprog på børnenes følelser og handlinger.

Observere børnene og gennem observationer finde frem til børnenes kompetencer og nærmeste udviklingszone.

Indgå i børneinitierede lege og aktiviteter og møde ud fra et børneperspektiv.

Være opmærksom på det dobbelte læringsfokus - hvad skal dagplejeren selv lære, for at barnet kan lære nyt og udvikle sig.

Være opmærksom på den respons barnen giver, og anvende denne i arbejdet.

Evaluere på egen praksis, så trivsel, udvikling, læring og dannelse sikres.

Tage mod inspiration og vejledning fra kollegaer, dagplejepædagog og leder.

Deltage aktivt i dialogen om dette på personalemøder og ved vejledning fra dagplejepædagogen, så der kommer fokus på hvordan den enkelte dagplejer kan arbejde med dette læreplanstema.

4.2 Social udvikling

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Der er endnu ikke foretaget nogen dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
  - Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
  - Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.
-

Den gode fælles oplevelse, giver en følelse af at være del af et fællesskab. Fællesskabet udvikles, og nye sociale spilleregler tilegnes (empati og relationer).

Derfor er det vigtigt, at de mindre børn til hverdag har en forudsigelighed igennem de daglige rutiner, planlagte aktiviteter, samt trygge og genkendelige omgivelser. Dette giver overskud til selv at turde undersøge, og finde nye former for leg.

Det vægtes, at dagplejerens omsorg og empati for det enkelte barn og for børnegruppen skaber et børnemiljø, hvor børnene trives og udvikler sig.

Der arbejdes på at understøtte den sociale udvikling både i den enkelte dagpleje og i legestuerne.

Der arbejdes ud fra en forståelse af at børnene lærer ved at erfare. Det sociale samvær udspiller sig, når børnene er trygge i en forudsigelig hverdag. Når børnene kender rutinen, og ved hvad der kommer, er de mere åbne og imødekomende i forhold til deres omgivelser, og hermed også i deres sociale udvikling.

Dette sikrer dagplejeren bl.a. ved at:

Skabe et lærings- og børnemiljø, hvor alle børn har mulighed for deltagelse.

Sikre at fællesskabet udvikles, og nye sociale spilleregler tilegnes (empati og relationer).

At børnene til hverdag har en forudsigelighed igennem de daglige rutiner, planlagte aktiviteter, samt trygge og genkendelige omgivelser.

Være deltagende og guidende i børnenes leg, så deres initiativer understøttes.

At være bevidst om det enkelte barns kunnen, og støtter op ved at tage udgangspunkt i barnets kompetence.

Være en god rollemodel og vise børnene dem hvordan vedkommende selv at agerer i forskellige situationer.

Sætte ord på børnenes følelser.

4.3 Kommunikation og sprog

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Der er endnu ikke foretaget nogle dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I dagplejen samarbejder vi med forældrene om, at udvikle barnets sproglige og kommunikative evner. Således tilstræber vi at gøre det nysgerrigt og opsøgende på at udvikle dets sproglige og kommunikative muligheder. Vi arbejder målrettet med at udvikle barnets sproglige og kommunikative kompetencer, ved at skabe et miljø, hvor kommunikation er tilstede i alle former for aktiviteter.

I dagplejen stræber vi efter et læringsmiljø, som med legen som udgangspunkt, sikrer et miljø hvor sprog og sproglige elementer anvendes i den daglige praksis.

For at udvikle den sproglige udvikling hos det enkelte barn i dagplejen, kræver det hele tiden opmærksomhed fra dagplejeren via positiv og anerkendende kommunikation, nærvær og øjenkontakt. Dette skabes f.eks. via gentagelser og forudsigelighed.

Kommunikation og sprog er vigtigt for det enkelte barn for, at det kan lære at indgå i relationer og derved skabe venskaber. Dagplejeren skal være rollemodel ved at være indlevende og nysgerrigt både på det verbale og nonverbale sprog med fokus på barnets sprogtiltagelse, ordforråd, sætningsopbygning, udtale, pludren, gestik og mimik.

Dagplejeren vil ud fra barnets perspektiv styrke sprogtiltagelsen ved at være deltagende i legen og aktiviteterne.

Det gør dagplejeren bl.a. ved at:

lytte og anerkende barnet, når det udtrykker f.eks. følelser, meninger og tanker.

støtte barnet i at sætte ord og begreber på de oplevelser, barnet har i dagligdagen, f.eks. i legen med de andre børn.

læse bøger for at udvide barnets ordforråd samt inddrager børnene i samtale omkring indholdet i bøgerne.

introducere barnet for rim og remser, så barnets lydige opmærksomhed styrkes.
syng og lege sanglege sammen med børnegruppen.

have fokus på tal, former og farver i arbejdet med barnet, f.eks. ved at tælle, hvor mange der sidder om bordet, eller snakker om, at bolden er rund.

deltage og understøtte børnenes leg.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn kropslige og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Der er endnu ikke foretaget nogle dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Dagplejeren er gennem hele barnets dagplejeforløb meget opmærksom på om barnet tilegner sig de grundlæggende og alderssvarende færdigheder, som er basale for deres videre udvikling. Barnets kropslige udvikling understøttes af, at dagplejeren har øje for barnets nærmeste udviklingszone, og derved har fokus på hvilke aktiviteter og tiltag, der skal til for at barnet kan videreudvikle sine færdigheder og få mestningsoplevelser.

Dagplejeren er rollemodel ved at være engageret og deltagende (går forrest, ved siden af og bagved).

Barnets kropslige læring fremgår gennem leg og brug af kroppen. Krop, sanser og bevægelse tænkes derfor ind i alle aktiviteter og temaer vi tilbyder børnene at deltage i. Hverdagen tilrettelægges, så barnet gennem hele dagen får muligheder for at bruge sin krop og gøre sig erfaringer med den. Hverdagsrutiner er betydningsfulde, idet de er dagligt tilbagevendende, vedvarende og spredt over hele dagen.

I dagplejen understøttes de to pædagogiske mål for temaet krop, sanser og bevægelse på den måde, at læringsmiljøet løbende justeres og tilpasses den aktuelle børnegruppe. Vi giver alle børn, også de børn, som har begrænsede erfaringer med krop og bevægelse, mulighed for at deltage i fællesskaber. Vi har øje for, at motivere børnene til bevægelse og kropslig udfoldelse, med henblik på, at de oplever bevægelsesglæde.

Børnene skal derfor inviteres til at få mange forskellige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde, kreativitet og leg er nøglebegreber, og hvor det pædagogiske personale motiverer børnene til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse. Rutinesituationerne i den daglige praksis, betragtes som en central del af dagplejens læringsmiljø, hvor der er rum og mulighed for at arbejde med barnets motoriske og sanssemæssige udvikling.

Dagplejeren understøtter børnenes udvikling, i et fleksibelt inkluderende læringsmiljø, hvor børnenes bevægelsesinitiativer følges, således at børnene oplever medbestemmelse, som en naturlig del af deres

dannelsesproces.

Det gør dagplejeren bl.a. ved at:

motivere børnene til at bevæge sig, ved at vi selv viser glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse (fx motorikbaner, sanglege, løbelege mv.)

følge børnenes bevægelsesinitiativer, både i ro og aktivitet, således at de oplever selv- og medbestemmelse
være opmærksom på, at børnene har oplevelser med at bruge alle sanserne (lugte-, smags-, høre-, føle-, bevægelses-, balance- og synsans).

sørge for at læringsmiljøerne inde og ude giver mulighed for at barnet kan styrke og udfordre sin krop.

dagplejeren møder barnet i børnehøjde og stiller sig til rådighed for fysisk kontakt, hvis barnet ønsker eller har behov for det.

udfordre barnet i sin selvhjulpenhed i forhold til nærmeste udviklingszone. Dette kan fx. ske ved at lade barnet selv kravle op og ned af Trip-trap-stole, selv smøre mad og selv og hælde op i glas samt ved af- og påklædning.

4.5 Natur, udeliv og science

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Der er endnu ikke foretaget nogle dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I dagplejen arbejder vi på, at alle børn skal opnå glæde ved naturen, samt at børnene får positive erfaringer med at aktiviteter foregår udendørs. Det gør vi ved at give børnene et udsnit af naturen som f.eks. skov, vand, å og oplevelser på landet. Det er her, vi har mulighed for, at hjælpe børnene med, at tilegne sig erfaringer og forståelse, for sammenhæng i naturen.

Børnenes nysgerrighed og opmærksomhed på naturen skal vækkes, således at børnene oplever glæden ved at opholde sig i naturen og bliver præsenteret for naturens legemligheder. Dagplejeren er opmærksom på alle facetter af naturen og er nysgerrig på uderummet til sanseoplevelser, motoriske lege og kreative aktiviteter.

Vi stræber efter, at udvikle børnenes fornemmelse for det matematiske og på at pirre deres nysgerrighed, således at de får en begyndende interesse for årsag og sammenhæng. Der skabes et læringsmiljø, der med legen som udgangspunkt, sikrer rig adgang til udelivet og begyndende oplevelser med science, som, anvendes i den daglige praksis. Dagplejeren sikrer, at børnene præsenteres for, at anvende, undersøge og eksperimentere med forskellige former for naturmaterialer, samt at de får mulighed for en undersøgende tilgang til science og fokus på matematisk

opmærksomhed.

Det gør dagplejeren bl.a. ved at:

være nysgerrig, engageret og undersøgende i naturen.

være opmærksom på, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, fx. når vi går tur.

være opmærksom på, at alle børn aktivt kan observere og undersøge naturfænomener, fx regnorme, vandpytter, årstidsskift mv.

undre sig sammen med børnene og give tid til fordybelse.

give børnene legemuligheder i naturen.

bruge naturmaterialer i leg og kreative aktiviteter.

skabe et læringsmiljø i naturen, hvor barnet inddrages i egen læring og får mulighed for at eksperimentere.

italesætte om barnet har kolde eller varme hænder, er våd eller lignende. Der tages en snak om det er fordi man har cyklet, kørt eller gået i dagplejen og om det regner, blæser eller er solskin og tale om hvilket tøj der er behov for.

spise ude gerne spise ting vi selv har sået i haven eller frugter og bær m.m.

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Der er endnu ikke foretaget nogle dialogvurderinger.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at børnene får mulighed for at deltage i en skabende og eksperimenterende praksis, båret af lyst, kreativitet og aktiv deltagelse.

Børnene skal mødes med anerkendelse og nysgerrighed for den måde, de gør tingene på. Det pædagogiske læringsmiljø skal være et demokratisk fællesskab, hvor alle børn skal kunne deltage og opleve sig selv som en aktiv og værdifuld del af beslutningsprocesserne.

I dagplejen arbejdes der målrettet med at vække og styrke barnets kreative interesse og kompetencer ved at give det et bredt tilbud om at indgå i fællesskaber, hvor der arbejdes i kulturelle og æstetiske processer. Der er fokus på at skabe et læringsmiljø der med legen som udgangspunkt, sikrer et miljø, hvor adgang til at deltage i fællesskab med kulturelle og æstetiske processer, anvendes i den daglige praksis.

Det gør dagplejerne bl.a. ved at:

understøtte et miljø , som rummer børnenes egen skabende proces. Dette kan gøres ved at male, synge, danse, læse osv.

deltage i forskelligartede kulturelle arrangementer i nærområdet.

lave arrangementer med sang og musik, eksempelvis i legestuen.

lege fantasilege og rollelege og med udklædning.

støtte barnet til at opnå positive erfaringer med at bruge kreativiteten og fantasien.

støttes barnets kreative processer ved at dagplejeren, præsenterer barnet for nye og ukendte materialer.

at have en skærpet opmærksomhed på sig selv, om at se bort fra, at noget skal se ud på en bestemt måde, men i stedet anerkende barnet og være åben for det nye, barnet bidrager med. Altså have fokus på processen og mindre fokus på produktet.

give næring til barnets fantasi og være opmærksom på æstetiske læreprocesser, ved at skabe, udforske og opleve gennem krop, materialer og kreativitet.

5 MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING

5.1 Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

De seneste to år har vi haft fokus på at opnå viden og kendskab til den nye styrkede læreplan, hvor personalet har arbejdet med det pædagogiske grundlag og de seks temaer. Vi har benyttet publikationerne fra Børne- og Socialministeriet, samt materialer fra emu.dk og øvrige inspirationskilder.

Fire af dagplejerne og leder har deltaget i kurset "Faglig fyrårne" og videreformidlet materialet på personalemøder gennem oplæg og efterfølgende gruppedrøftelser og evaluering. De øvrige medarbejdere har læst materialet på forhånd og dermed har alle tilegnet sig et godt teoretisk afsæt til den nye styrkede læreplan.

Udover ovenstående har vi de seneste to år haft et særligt fokus på sprog og kommunikation som et lokalt DBA mål, hvor der nu er udarbejdet en handleplan og beskrivelse i forhold til personalets interaktioner og opgaven som rollemodel for børnene.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

I personalegruppen har vi arbejdet med materialet fra EVA omkring evaluerende pædagogisk praksis, hvor vi er blevet bevidste om de tre trin i en evaluerende praksis. Formålet med en evaluering skal være tydeligt og vi skal fremadrettet blive bedre til at dokumentere og evaluere på læringsmiljøet og fagpersonalets pædagogiske arbejde, hvor vi tidligere har fokuseret meget på dokumentation og evaluering af aktiviteterne.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Indholdet af den skriftlige læreplan er udarbejdet af leder, og tager afsæt i de drøftelser vi har haft om den styrkede læreplan på personalemøderne. Det har dermed været en dynamisk proces, hvor der dels har været oplæg og selvevaluering på møderne, og derefter udarbejdelse af stikord til det skriftlige produkt.

5.2 Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Den pædagogiske læreplan

- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
  - Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.
- Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:
    - Børnegruppens trivsel og læring
    - Børn i udsatte positioners trivsel og læring
    - Tosprogede børns trivsel og læring
    - Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
  - Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

I personalegruppen har vi arbejdet med materialet fra EVA omkring evaluerende pædagogisk praksis, hvor vi er blevet bevidste om de tre trin i en evaluerende praksis. Formålet med en evaluering skal være tydeligt og vi skal fremadrettet blive bedre til at dokumentere og evaluere på læringsmiljøet og fagpersonalets pædagogiske arbejde, hvor vi tidligere har fokuseret meget på dokumentation af aktiviteterne.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Et eksempel på evalueringskultur har været en dialog omkring morgenrutiner, hvor vi har taget afsæt i modtagelsen af børn og forældre. I dataopsamlingen har vi benyttet praksisfortællinger, hvor dagplejerne har beskrevet deres individuelle oplevelser af morgenrutinen, samt deres vurdering af børnenes trivsel i denne periode. Eksempelvis hvordan børnene modtages, samt dialogen med forældrene og mulighederne for at sikre en tryk modtagelse.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Det har været en god proces og vi er bl.a. blevet klogere på, at der ofte ligger et subjektivt syn og begrundelse bag vores observationer og handlinger. Dette skal vi være bevidste om og vi skal være bedre til at indsamle data omkring en given situation eller problemstilling, så vi i fællesskab kan træffe en faglig beslutning om f.eks. morgenrutiner.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Den enkelte dagplejer er blevet bevidst om en god modtagelse og egen rolle i forhold til at skabe tryghed for barnet.

5.3 Inddragelse af forældrebestyrelsen

"Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Forældrebestyrelsen er aktiv deltagende omkring læreplanstemaerne, hvor de involveres omkring planlægning af årsplanen og efterfølgende evaluering. Bestyrelsen er desuden med til at prioritere børnerelaterede midler og er bl.a. med til at udvælge fokusområder for dagplejen.

Bestyrelsesarbejdet følger en årsplan, hvor vi bla. også årligt indrager en dataopsamling fra Hjernen og Hjertet med forældrenes tilfredshed med den pædagogiske linje og de fysiske rammer i dagplejen.

5.4 Det fremadrettede arbejde

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Personalegruppen har arbejdet med den nye styrkede læreplan gennem de seneste to år og på den baggrund har vi udarbejdet det skriftlige produkt. Vi har haft mange gode drøftelser om det pædagogiske grundlag og temaerne, og på baggrund af selvevalueringen vil vi genbesøge de områder, hvor vi har den laveste score.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Der er endnu ikke oprettet en refleksion.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Evalueringen har ikke givet anledning til en ændring af den skriftlige læreplan.

6 UDVIKLINGSPLANER

Dagplejen har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.